

РОЛЬ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ЦЕНТРІВ В ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТИ ДЛЯ ПЕНСІОНЕРІВ

*Р.Г. Дорошенко, А.В. Ткаченко
Полтава, Україна*

На сьогоднішній день у багатьох країнах світу (США, Японії, Франції, Польщі, Німеччині та ін.) відкриті спеціальні курси, навчальні центри, народні університети та факультети для людей похилого віку. Навчальні програми для даної категорії громадян складаються на основі психологічних та соціологічних досліджень, з урахуванням їхнього життєвого досвіду та різнобічних інтересів. Особливістю навчання є залучення багатого життєвого досвіду людей похилого віку у навчальний процес, їх надзвичайно висока мотивація, навчання відбувається без обов'язкових програм.

Дослідження показують, що частина людей похилого віку мотивує свою подальшу освіту прагматичними причинами, а в інших переважають експресивні фактори. Як у дорослих, так і у літніх учнів дуже сильно розрізняються потреби, інтереси та очікування. Ця різноманітність впливає з суспільно-економічної та освітньої ситуації; також від розміщення запропонованих програм та їх доступності. Теорії, що стосуються освіти людей похилого віку, повинні враховуватися при створенні навчальних програм [1].

В Україні даний аспект освіти для дорослих та пенсіонерів перебуває ще в початковій стадії, що зумовлено досить складною економічною та соціальною ситуацією в країні. Хоча слід відзначити, що такі перші заклади вже відкрито: учбовий заклад у м. Ковель, Університет третьої доби у Південній Пальмірі, учбові заклади в Києві, Черкасах та інших містах. Так, за останні 10 років у Україні було створено цілий ряд університетів третього покоління не лише в великих містах: Києві, Дніпропетровську, Запоріжжі, Львові, Харкові, але й у невеликих периферійних містах і селищах: Шостці, Євпаторії, Ковелі, Алчевську [2]. Проте, на відміну від типового класичного університету, українські університети третього покоління набули більш рекреаційної організаційної моделі і часто схожі на функціонування гуртків чи клубу за інтересами [1].

Навчання в «Університетах третього віку» здійснюється як викладачами, так і волонтерами.

Принцип «рівний-рівному» є одним із основоположних в організації надання послуги і передбачає якомога ширше залучення до викладання та проведення занять людей похилого віку, які мають відповідний досвід та освіту, обізнані з темою та проблемами, що передбачені програмою. Для викладання окремих тем курсу, доцільно залучати викладачів вищих навчальних закладів різних рівнів акредитації, студентів, вчених із академічних інститутів та дослідницьких центрів, вчителів загальноосвітніх шкіл та старших школярів, представників громадських організацій [3, с. 127].

Широкий вибір факультетів в українських університетах третього покоління дозволяє літнім людям обрати собі той, який подобається або є необхідним для даного етапу життя: юридичний, психологічний, літературно-художній, факультет здорового способу життя, краєзнавчий, хорового співу і національно танцю, декоративно-прикладний, інформаційних технологій, іноземних мов. Базовий курс з дисципліни розрахований на 72 години.

Окремо слід зазначити проекти центрів соціального обслуговування, що займаються навчанням пенсіонерів азам роботи з комп'ютером. Наприклад, 10 вінницьких пенсіонерів вже з 17 червня 2013 року приступили до навчання комп'ютерної грамотності. Слід зазначити, що курс є абсолютно безкоштовним, має власні плани набору на навчання. Викладачами курсів будуть працівники вінницького Територіального центру соціального обслуговування, які спеціально проходили тренінг з модульної мультимедійної програми. Увесь курс розраховано на 2,5 місяці і включатиме 64 навчальні години. В кінці планується захист власних проектів, відвідувачі курсів отримають сертифікат про проходження інформаційних лекцій та практичних занять [1].

Організація освітніх програм для людей похилого віку, піднімає рівень їх соціального благополуччя, відіграючи важливу роль у профілактиці негативних наслідків кризового періоду, підвищуючи їх адаптивні можливості до внутрішніх і зовнішніх змін. Отже, існує нагальна потреба створення системи підготовки андрагогів і геррагогів – фахівців з освіти дорослих та людей похилого віку. Адже, без сучасних знань про людей похилого віку та оволодіння сучасними методиками і технологіями, неможливо досягти ефективності та якості освітнього процесу, який забезпечить оптимальні умови для успішного старіння.

Література

1. Лук'янова Л. Концептуальні положення освіти для дорослих [Електронний ресурс] / Л. Лук'янова. – режим доступу: http://www.rusnauka.com/7_NND_2009/Pedagogica/43099.doc.htm.
2. Ольчак К. Функціонування університетів третього тисячоліття [Електронний ресурс] / К. Ольчак. – режим доступу: <http://www.elderly people.pdf> <http://ua-referat.com>.
3. Сандецька О. Освіта людей похилого віку як перспективний напрям освіти дорослих / О. Сандецька // Наукові записки. – Випуск 107. – С. 127–132.